



POLITIE



## Podium voor goed politiewerk

Ontwikkel-  
agenda GGP

« waakzaam en dienstbaar »

# Podium voor goed politiewerk

Duizenden politiemensen werken dagelijks aan de veiligheid in Nederland. Buiten het zicht van de schijnwerpers zetten zij zich in om mensen in gevaar te beschermen of mensen die juist het gevaar veroorzaken, tegen te houden. Dat is de taak van de politie.

Die taak verandert niet. Wat wel verandert, is de manier waarop we dat doen. Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw werkt de politie veel meer lokaal gericht. Er kwamen wijkagenten en wijkteams met een brede basispolitietask. We werden beter zichtbaar en benaderbaar voor iedereen die politiehulp nodig had. Ook werden we ons steeds meer bewust dat het belangrijk is om samen te werken met burgers en partners. En zo werd door de jaren heen het fundament gelegd voor de Gebiedsgebonden Politie (GGP).

## Een veranderende omgeving

De politie staat middenin de samenleving, een samenleving

die in rap tempo verandert. Digitalisering, terrorisme, de vluchtelingenproblematiek, verwarde personen, onderwerpen die aan de orde van de dag zijn.

Wil de politie de aansluiting bij de samenleving houden, dan is het noodzakelijk om mee te gaan met de ontwikkelingen in de maatschappij. Dat vraagt om aanpassingen binnen de politieorganisatie. De basis hiervoor staat in *Podium voor goed politiewerk*. Daarin geven we een heldere visie en lijn waar we in de komende jaren naartoe werken. We hebben acht opgaven geformuleerd, vier extern georiënteerd, gericht op de buitenwereld, en vier intern, gericht op de politieorganisatie. Centraal in de verande-

ringen die nodig zijn staan: investeren in een lerende organisatie, ontwikkelen van onderaf, en leren van de vele lokale initiatieven die er al zijn. De basisteams bepalen zelf wat ze doen, hoe ze dat doen en hoe snel. Niet alles moet anders. Op veel plaatsen wordt al invulling gegeven aan de veranderende omgeving. De kunst is om dat verder uit te werken, van elkaar te leren en hierover in gesprek te gaan, niet alleen binnen de politie, maar vooral ook daarbuiten, met het lokaal gezag en andere partners. Zorgen voor veiligheid is immers niet alleen een taak van de politie. Gemeenten, andere overheidsinstanties, bedrijven en burgers, iedereen heeft een rol hierin.

Met *Podium voor goed politiewerk* willen we richting geven aan de ontwikkelingen van de GGP. In de samenvatting in deze folder vind je de opgaven waar we voor staan. Ook vind je in het document een aantal vragen die kunnen helpen om met collega's en het gezag in gesprek te gaan. We hopen dat *Podium voor goed politiewerk* helpt om nog meer te werken aan een politie die gebiedsgebonden is, die continu in verbinding is met de omgeving en meebeweegt met de ontwikkelingen in de maatschappij. Dat betekent experimenteren, vernieuwen, ontwikkelen. En dat alles op lokaal niveau, waarbij we uitgaan van het motto 'ontwikkelen is leren' en 'ontwikkelen vanuit wat er al is.'

### De externe opgaven

- Werken in wijk en web
- Omgaan met de wereld in de wijk
- Samenspannen tegen ondermijning
- Versterken van wendbare nabijheid

### De interne opgaven

- De teams en teamchefs in positie brengen
- 'Klein' binnen 'groot' organiseren
- Beter samenspel ontwikkelen
- Vernieuwend werken

## Externe opgaven

### Werken in wijk en web

Het leven speelt zich steeds meer online af. Wijk en web lopen steeds meer in elkaar over, er is geen scherpe grens. Aan de politie de taak om het werken in de wijk én op het web verder te ontwikkelen en te integreren. We moeten bij de tijd zijn, dat willen wij zelf, maar dat verwacht de burger ook van ons. Dat betekent meer investeren in sociale media. Niet alleen om in gesprek te zijn, maar ook om

In Twente zijn politiecollega's gestart met webcare. Zij hebben daarvoor samenwerking gezocht met jonge professionals van de lokale hogeschool. Sinds september 2017 kunnen inwoners van Twente makkelijk online in contact komen met de politie 'om de hoek'. Ook kunnen zij via webcare tussen 07.00 en 23.00 uur niet-spoed meldingen doen.

te surveilleren en inzicht te geven in het werk van de politie.

W. Knol @wijkagentknol · 17 feb.

Administratie doen met mijn [#chromebook](#) bij [@Smullenspielen](#) tevens afspraken om af en toe [#koffiementeencop](#) hier te gaan regelen om zo op een andere manier in contact te komen met de bewoners.







De komende tijd richten we ons op:

- Het verder ontwikkelen van de politietaak in de digitale wereld.
- Het bepalen van wat het werken in wijk én web inhoudt.
- Het verzamelen en verspreiden van voorbeelden van werken in wijk en web.
- Het vergroten van digitaal vakmanschap bij politie-medewerkers.
- Het doorontwikkelen van webcare, in samenhang met andere kanalen.
- Het zoeken van aansluiting bij digitale ontwikkelingen van partners en intern binnen de politie.
- Het verzorgen van eventuele technische ondersteuning bij het werken in wijk en web, zoals applicaties.

## Omgaan met de wereld in de wijk

Globalisering, migratiestromen en een explosieve toename van het wereldwijde internetgebruik maken dat 'ver van mijn bed' niet meer bestaat. Mondiaal is lokaal geworden. We leven met verschillende bevolkingsgroepen in één samenleving en dat levert soms spanningen op. Gebeurtenissen in het buitenland hebben direct gevolgen in de wijken. De politie staat middenin die multiculturele samenleving, maakt daar onderdeel van uit en moet daarop inspelen. De politie is er voor iedereen. De samenleving en dus ook de politie is divers samengesteld. Voor samenhang en vertrou-

wen binnen de organisatie is het belangrijk om ook intern het gesprek aan te gaan over 'schurende verschillen'.

De komende tijd richten we ons op:

- Het creëren en onderhouden van netwerken die bijdragen aan verbinding op lokaal niveau.
- Het bevorderen van de juiste match tussen de kenmerken van het werkgebied en die van de medewerkers.
- Het versterken van de maatschappelijke oriëntatie: meer oog voor wat er in de omgeving speelt.
- Het vergroten van vaardigheden die nodig zijn voor het effectief omgaan met de wereld in de wijk: meertaligheid, netwerken, sociale vaardigheden en het tegengaan van polarisatie.

De eenheid Midden-Nederland heeft de methode Bondgenoten ontwikkeld: samenwerken met sleutelfiguren in de wijk. Het doel is om niet alleen contact te hebben als er problemen zijn, maar ook om een netwerk op te bouwen dat op elk gewenst moment inzetbaar is. Bij Bondgenoten schuift niet alleen de wijkagent aan, maar regelmatig ook de teamchef, het sectorhoofd en de politiechef zelf. De sleutelfiguren in de wijk zijn geen professionals, maar burgers die actief zijn bij een stichting of sportvereniging, mensen met een achterban.

## Samenspannen tegen ondermijning

Ondermijning vraagt nu en in de toekomst meer aandacht van de politie en het gezag. Criminelen krijgen grip op de maatschappij door zich te mengen in democratische procedures en openbare besturen. In sommige wijken is het probleem al zo groot dat er een 'parallele samenleving' is ontstaan. Ondermijning kan alleen worden tegengegaan door een integrale aanpak: politie, ondernemers en

publieke en private partners moeten hierin samen optrekken.

De komende tijd richten we ons op:

- Het toerusten van medewerkers: hoe herken je ondermijning en hoe pak je het aan?
- Het versterken van de lokale samenwerking. Het probleem

is van iedereen en dus moeten we als één overheid optreden.

- Het initiëren en organiseren van kleinschalige projecten om de lokale ondermijning aan te pakken.
- Het doorontwikkelen van de gebiedsgerichte opsporing met meer aandacht voor de probleemgerichte aanpak.



Fabricius is een project dat de georganiseerde criminaliteit in het havengebied van IJmuiden integraal aanpakt. In het project werken onder meer samen: Politie, Douane, gemeente Velsen en de Belastingdienst/FIOD. Fabricius werd gestart om het havengebied van IJmuiden te ontwikkelen tot een veilig gebied met een integer en gezond ondernemersklimaat. Het project kende zowel een repressieve als preventieve focus. Er werd daadkrachtig opgetreden tegen misstanden en (georganiseerde) criminaliteit.



## Wendbare nabijheid

De politie moet nabij en aanspreekbaar zijn. Het contact met burgers vindt niet alleen plaats op het traditionele politiebureau. Er zijn veel manieren om contact te hebben met wijkbewoners: pop-up politiebureaus, mobiele wijktafels, politiebussen, volgdiensten via Facebook en initiatieven, zoals 'rent-a-cop' en 'koffie met een cop'. Vaak zijn het politiecollega's die daarvoor het initiatief genomen hebben om zo het contact en gesprek met

inwoners te intensiveren, beter te weten wat er speelt en de samenwerking te zoeken.

De komende tijd richten we ons op:

- Het aangaan van het gesprek met burgers, onder meer door de Politiemonitor in te zetten.
- Het verzamelen en verspreiden van voorbeelden van goed contact met burgers.
- Het stimuleren en faciliteren van netwerken van wijkagenten om voorbeelden uit de praktijk met elkaar te delen.
- Het ondersteunen van de basisteams, onder meer door locatieafhankelijk werken mogelijk te maken.

Steeds vaker nemen politiecollega's bijzondere initiatieven om de band met de wijk te versterken en persoonlijke contacten met de bewoners te onderhouden. Er zijn wijkagenten die een tijdelijk politiebureau openen in een leegstaand winkelpand en wijkagenten die, met behulp van een Chromebook, in een supermarkt of bibliotheek een tijdelijke werkplek inrichten. In de Bollenstreek hebben ze een 'mobiel politiebureau'. En tijdens de afgelopen jaarwisseling hadden collega's in IJsselstein een WhatsApp-sprekkuur.

### Vragen om in gesprek te gaan:

- Welke ontwikkelingen in de maatschappij zie je in jouw gebied?
- Welke is wat jou betreft de meest urgente om aan te werken?
- Op welke manier werk je hier al aan?
- Hoe kun je in jouw team - samen met partners - anders of beter samenwerken om de aansluiting bij de maatschappij te houden?

## Interne opgaven

### Teams en teamchefs in positie brengen

De basisteams vormen het fundament van de politie. Zij zijn het dagelijks gezicht van de politie in buurten en wijken. De chefs van deze teams vervullen hierin een spil-functie. Zij zijn degenen die voortdurend de spanning voelen tussen de vraag om inzet en de beschikbaarheid van mensen en materieel. De vorming van de nationale politie heeft geleid tot minder beslissingsruimte op lokaal niveau. De opgave is nu om meer lokale (regel)ruimte te

creëren, zodat teamchefs zelf beslissingen kunnen nemen en meer financiële armslag krijgen. Zo zijn onder meer voor elk team versterkings-gelden beschikbaar gesteld en elke teamchef krijgt een debitcard.

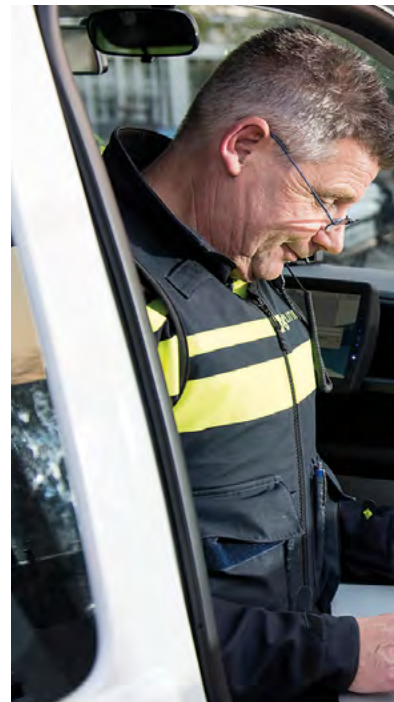
### Klein binnen groot organiseren

De huidige basisteams zijn in veel gevallen groter dan de oude regionale teams. Dit heeft voordelen, maar ook nadelen. Zo ervaren medewerkers soms een afstand tot collega's, maar ook tot de wijken en buurten waar ze werken. We moeten daarom, daar waar dat nodig is, binnen de basisteams kleinere clusters organiseren en wel zo dat er binnen de basisteams een herkenbaar sociaal verband is en er meer binding ontstaat met de wijken en buurten.

### Beter samenspel ontwikkelen

Door de reorganisatie zijn er in de basisteams nieuwe functies bijgekomen. Daarmee moet de politie beter in staat zijn om een effectieve bijdrage te

leveren aan de aanpak van complexe veiligheidsvraagstukken, zoals ondermijning of een criminele jeugdgroep. In de praktijk blijkt het soms nog lastig om een goed samenspel te vinden tussen die verschillende functies, rollen en werkterreinen. De opgave is om binnen de basisteams de samenwerking tussen de verschillende functies te verbeteren. Ook de verbinding met de informatieorganisatie, de opsporing en de bedrijfsvoering vraagt sterk de aandacht. Een collectief leerproces waarvoor speciale werkvormen beschikbaar komen.





## Vernieuwend werken

Onze huidige manier van werken heeft sterke kanten, maar voldoet niet altijd meer. Ook sluit die veelal niet meer aan bij de dynamiek in de omgeving en de wens van medewerkers om meer regie te hebben over de ontwikkeling en uitvoering van het politiewerk. De opgave is om binnen basisteams vernieuwend te werken. Dit zorgt ervoor dat vakmensen zelf verantwoordelijk zijn voor een gebied of een onderwerp. Hierdoor ontstaat meer betrokkenheid en wordt talent

beter benut. Door het voeren van gesprekken over het eigen gedrag en de effecten die dat heeft op anderen wordt in de praktijk voortdurend gewerkt aan de ontwikkelingen van het politievak.

### Vragen om in gesprek te gaan:

- Op welke manier werk je al aan de ontwikkeling van je team?
- Wat heb je nodig om hiermee aan de slag te gaan?
- Wat zijn de drie dingen die je het liefst en het snelst kan bereiken?





## Achtergrond over GGP en basisteams

De Gebiedsgebonden politie (GGP) kent een lange geschiedenis. In de jaren zeventig van de vorige eeuw werden er bij de gemeentepolitiekorpsen voor het eerst wijkagenten aangesteld met onder meer als doel om de relatie met de maatschappelijke omgeving, die in de jaren zestig onder druk was komen te staan, te herstellen. In de periode daarna kwam de GGP verder tot ontwikkeling. De integratie van de politie in de samenleving was hierbij de

voornaamste doelstelling. Om deze doelstelling te realiseren werd ingezet op wijkteams met een brede basispolitietoekening. In de loop van de jaren negentig ontstond een volgende fase in de GGP. De brede taakstelling was voor politiemensen in de wijkteams te veel gevraagd en er kwam meer taakdifferentiatie binnen de gebiedsgebonden politieteams. Ook werd, onder invloed van lokaal veiligheidsbeleid, het belang van samenwerken met partners en burgers steeds groter. Daar waar de politie in het verleden als enige in de frontlinie stond, staat de politie nu steeds meer schouder aan schouder met de gemeente, woon-

corporaties en andere partners in de wijk. De GGP wordt vooral gekenmerkt door:

- De basisfunctie. De politie is er als burgers haar nodig hebben, dan wel wanneer de rechtsstaat in het geding is.
- Lokale verankering. Politiewerk is altijd lokaal en maatschappelijk geïntegreerd, politiek-bestuurlijk ingebed en maakt deel uit van een gemeenschappelijke veiligheidsaanpak.
- Nabijheid tot burgers. De politie is aanspreekbaar en zichtbaar.
- Betrokkenheid van burgers. De GGP gaat uit van betrokkenheid van burgers bij het stellen van prioriteiten en het uitvoeren van politiewerk.



- Oriëntatie op problemen. De politie hanteert een proactieve en probleem-gerichte werkwijze.
- Evenwichtige taakuitvoering. Handhaving en opsporing zijn met elkaar in balans.

### Wendbare basisteams

Bij de totstandkoming van de nationale politie is er een duidelijke keuze gemaakt voor basisteams met een formatie tussen de 60 en 200 fte. Daarmee beschikt een team over een voldoende stevige basis en voldoende operationele slagkracht om alle kerntaken van het politiewerk grotendeels zelfstandig uit te voeren. Alle basisprocessen (incidentopvolging, intake & service, handhaving en opsporing) zijn in de basisteams verenigd. Binnen de basisteams zijn de wijkagenten werkzaam volgens de norm van 1 wijkagent op 5000 inwoners.

Basisteams komen qua opzet overeen, maar de omgeving waarin ze functioneren wisselt sterk. De omvang van een bewakingsgebied varieert van minder dan 2 tot meer dan 1800 km<sup>2</sup>; de bevolkingsomvang van meer dan 200.000 tot nog geen 20.000 inwoners; de bevolkingsdichtheid van meerdere tienduizenden tot minder dan vijftig per km<sup>2</sup>. Daarnaast verschilt de bestuurlijke inbedding. Sommige basisteams beslaan

meerdere gemeenten, andere één gemeente en weer andere een deel van een gemeente.

Er is dus een groot contrast tussen de basisteams in Nederland. Dat contrast wordt nog groter doordat de gebieden waarin de teams werken verschillen voor wat betreft bevolkingssamenstelling, economische omstandigheden, criminogene factoren, overlast en veiligheidsgevoelens.

Deze folder is een samenvatting van de ontwikkelagenda GGP. De folder is ontwikkeld voor alle collega's en partners die kennis willen hebben van de ontwikkeling die de politie maakt op GGP. Wil je meer weten, aan de slag, of heb je een goed idee? Bezoek dan de pagina 'toolkit politiewerk in de wijk' op Agora.

